

**SHORT
CUT**

**MALÉ PŘÍBĚHY
VELKÁ TÉMATA**

PLÁN LEKCE

Autorem lekce je:
The Nerve Center
(Severní Irsko)

NÁZEV: Dveře

DOPORUČENÝ VĚK: 14–17 let

DÉLKA:

- Cvičení 1 – 45 min.
- Cvičení 2 – 90 min.
- Cvičení 3 – 90 min.

CÍLE: Lépe porozumět tomu, jakými filmovými prostředky lze působivě vyprávět emotivní příběh.

Žáci:

- se seznámí s historií havárie v Černobylu a jejími dopady na tamější obyvatele
- se dozvídají o dezinformacích a snaží se je odhalovat
- rozvinou své porozumění filmové řeči a technikám použitým při natáčení filmu

POMŮCKY:

- **PRACOVNÍ LIST 1–3** (pro každého žáka)
- papíry a psací potřeby
- mobilní telefon/tablet s přístupem na internet a možností tvorby videozáznamu

POSTUP:

Cvičení 1 – Analýza filmu

1. Na úvod cvičení promítneme žákům dvě sekvence z filmu Dveře:
  - první stopáž 1:44–3:43 min.
  - druhá stopáž 4:12–5:47 min.
2. Poté diskutujeme a porovnáváme filmovou řeč v obou sekvencích.
Poznámka: Cílem je, aby žáci zjistili, jak režisérka Juanita Wilson využívá filmový jazyk k vylíčení přesvědčivého a emotivního příběhu a jak konkrétně ho využila zvláště u těchto dvou scén. Žáci si všimají vizuálních rozdílů, aniž by měli předchozí znalosti o filmové řeči.
3. Dále žákům rozdáme **PRACOVNÍ LIST 1** a **PRACOVNÍ LIST 2** a promítneme ještě jednou obě sekvence. Vyzveme je, aby se během projekce zaměřili na šest oblastí filmové řeči. Žáci si mohou při sledování filmu zapisovat poznámky. Chceme-li pokrýt všechny oblasti, cvičení lze několikrát zopakovat.
4. Následuje diskuse nad jednotlivými postřehy. Žáci mohou diskutovat ve skupinkách nebo společně v rámci celé třídy. Závěrem shrneme, že cílem režisérky je vtáhnout diváky do příběhu a rozvinout jejich vztah k postavám. Při studiu šesti oblastí si lze všimnout, jak nám to jednotlivé prvky usnadňují.

Cvičení 2 – Šíření zpráv

1. Na úvod cvičení se žáků ptáme:
  - *Co víte o havárii v Černobylu?*
  - *Věděli jste, že šlo o jednu z největších jaderných katastrof v dějinách?*
  - *Víte něco o tehdejší historii Sovětského svazu?*

Poznámka: Film nelíčí příčinu havárie, ale spíše její důsledky a to, jak ovlivnila život rodiny žijící v Pripjati. Bližší informace o základních historických souvislostech najdete v informačním textu [Otázky a odpovědi](#).

2. Následuje **projekce filmu**.
3. Třídu rozdělíme do skupin po 3–4 žácích a každé dáme papír, na který zapíšou své odpovědi na následující otázky:
  - *Dozvěděli jste se z filmu, proč se město muselo evakuovat?*
  - *Proč bylo nutné všechno nechat na místě?*
  - *Jak byste se cítili, kdyby vaše rodina musela opustit domov?*
  - *Jaký má podle vás tento film význam?*
4. Na závěr požádáme žáky, aby své závěry představili zbytku třídy, a diskutujeme o nich.

Domácí úkol – Rešerše

1. Žáci mají za úkol zjistit bližší informace o událostech kolem havárie v Černobylu. Informace jim následně poslouží jako podklad pro praktickou aktivitu. Se zpracováním úkolu žákům pomůže **PRACOVNÍ LIST 2**.
Poznámka: Pokud mají žáci ve svém okruhu pamětníka černobylské katastrofy, pak můžeme domácí úkol pojmout i v následující variantě. Žáci budou mít za úkol pamětníka vyzpovídat a položit mu následující otázky:
  - *Co si o katastrofě pamatujete?*
  - *Znepokojila vás tehdy tato zpráva?*
  - *Odkud jste se o havárii dozvěděli/a?*
  - *Kde sledujete v současné době aktuální nebo zjišťujete nejnovější zprávy?*
  - *Máte pocit, že 24hodinové zpravodajské kanály zesilují pocit úzkosti ve společnosti?*
  - *Čím se podle vás dnešní zpravodajství hlavně liší?*

Cvičení 3 – Praktická aktivita

1. Na úvod sdělíme žákům, že jejich úkolem bude pomocí různých médií vytvořit krátký přehled události v Černobylu podobný tehdejším zprávám ze Sovětského svazu nebo Evropy.
2. Vyzveme je, aby nejprve vytvořili svůj vlastní seznam médií a informačních kanálů, kde zjišťují nejnovější zprávy. Zahrnout do něj mohou například tištěná média, zpravodajské weby nebo třeba sociální sítě.
3. Následně o seznamech diskutujeme a porovnáme, v čem se shodují. Poté se ptáme žáků:
  - *Zveličují sociální média příběh, a pokud ano, tak proč?*
  - *Dozvíte se pohled obou stran?*
  - *Jsou některé weby nebo zpravodajské kanály podjaté?*
  - *Věříte všemu, co čtete?*

4. Rozdělíme žáky do 3–4členných skupin. Oznámíme jim, že nyní budou pracovat s rešeršemi z domácího úkolu. Jejich úkolem bude natočit na mobilní zařízení krátký přehled zpráv, který by měl zahrnovat následující:

- Úvod k přehledu zpráv
- Fakta o tom, co se stalo v Černobylu
- Rozhovor s někým, kdo si katastrofu pamatuje
- Závěr zprávy

Poznámka: Rozhovor může proběhnout s některým z žáků, který přednese sepsané poznámky z domácího úkolu, nebo žáci mohou využít vyprávění vyhledaná online.

5. Vyzveme skupiny, aby do videa zapracovaly jednu dezinformaci. Případně mohou pozměnit skutečnost, kterou ve videu chtějí uvádět.
6. Na závěr promítneme jednotlivé přehledy zpráv a diskutujeme. Ptáme se žáků:
  - *Co jste se dozvěděli o tom, jak se dnes vysílají zprávy?*
  - *Chápete lépe, co jsou dezinformace?*
  - *Dokážete odhalit ve zprávách nějaké „nepravdy“?*
  - *Byla mezi vámi skupina, která nesouhlasila a rozhodla se „nepravdy“ nepoužít?*
  - *Jak jste se cítili, když jste do videa dezinformaci zapracovávali?*
  - *Změnilo to nějak pravdivost přehledu zpráv?*

PŘÍLOHY

PRACOVNÍ LIST 1 – Analýza filmové sekvence 1

- 1. Barva** – Jaké barvy si všimnete? Hraje nějakou roli osvětlení?
- 2. Kamera** – Jakých typů záběrů a pohybů kamery si všimnete?
- 3. Postava** – Co mají dvě postavy v tomto klipu na sobě? Ovlivňuje to jejich chování?
- 4. Příběh** – Co se asi děje v této scéně?
- 5. Prostředí** – Kde se tato scéna odehrává a co v ní vypovídá o tom, že pro muže je nebezpečné být na daném místě?
- 6. Zvuk** – Jaké zvuky slyšíte? Jaký z toho máte pocit?

PRACOVNÍ LIST 1 – Analýza filmové sekvence 2

- 1. Barva** – Jaké barvy si všimnete? Hraje nějakou roli osvětlení?
- 2. Kamera** – Jakých typů záběrů a pohybů kamery si všimnete?
- 3. Postava** – Co mají dvě postavy v tomto klipu na sobě? Ovlivňuje to jejich chování?
- 4. Příběh** – Co se asi děje v této scéně?
- 5. Prostředí** – Kde se tato scéna odehrává a co v ní vypovídá o tom, že pro muže je nebezpečné být na daném místě?
- 6. Zvuk** – Jaké zvuky slyšíte? Jaký z toho máte pocit?

PRACOVNÍ LIST 2 – Režerše

1. Kdy došlo k černobylské katastrofě?
2. Kdo v té době na Ukrajině vládl? Ovlivnilo to informování o katastrofě?
3. Které další země o katastrofě věděly a kdy se o ní dozvěděly?
4. Jaké dopady měla černobylská havárie na město a širší oblast?
5. Jak tato havárie ovlivnila veřejné mínění o Sovětském svazu?
6. Zjistili jste nějaké další zajímavé skutečnosti?